

พยาบาลเสียงแห่งพลัง : สุขภาพเป็นสิทธิมนุษยชน

“Nurse: a Voice to Lead-Health is a Human Right”

สภาการพยาบาลระหว่างประเทศให้ความสำคัญต่อสุขภาพว่าเป็นสิทธิมนุษยชน เป็นการคุ้มครองบุคคลให้เข้าถึงระบบบริการสุขภาพอย่างเท่าเทียม เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี จุดเน้นในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่พยาบาลทุกคนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะดำเนินการเรื่องนี้ ต้องเข้าใจถึงปรัชญาพื้นฐานของการปฏิบัติงานในวิชาชีพโดยรวมทุกมิติ รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการบาดเจ็บ การดูแลผู้ป่วย การดูแลในภาวะวิกฤติ และเรื่องโรงพยาบาลต้องเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ เช่น การสุขภาพภิบาล อาหาร ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ทำงาน และการศึกษา พยาบาลควรมีบทบาทในประเด็นความไม่เท่าเทียม การเลือกปฏิบัติ และพลังอำนาจที่มีอิทธิพลอย่างไรเหตุผลต่อปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นคำขวัญวันพยาบาลสากลปี ค.ศ. 2017 ที่ผ่านมาคือ “พยาบาล: เสียงแห่งพลัง นำความสำเร็จสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Nurses: A Voice to Lead Achieving the Sustainable Development Goals)

ในขณะเดียวกัน สิทธิของการมีสุขภาพดีเป็นสิทธิของพยาบาลด้วยเช่นกัน การปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีสำหรับบุคลากรทางสุขภาพ ซึ่งหมายถึงสิทธิของการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย มีบุคลากรจำนวนเพียงพอ สามารถเข้าถึงทรัพยากรและการพัฒนาตนเอง ด้วยการศึกษ การอบรม เป็นสิทธิที่พยาบาลควรได้รับเพิ่มเติม โดยพยาบาลควรส่งเสียงให้ผู้คนได้ยิน และพยาบาลควรมีสื่อที่มีเสียงในการตัดสินใจด้านนโยบายสู่การปฏิบัติจริง

ในปี ค.ศ. 2018 สภาการพยาบาลระหว่างประเทศ ได้สืบสานต่อคำขวัญวันพยาบาลสากลของปี ค.ศ. 2017 โดยการแสวงหาคำตอบต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพและผลลัพธ์ทางสุขภาพ จึงกำหนดคำขวัญวันพยาบาลสากลปี ค.ศ. 2018 ว่า “พยาบาลเสียงแห่งพลัง : สุขภาพเป็นสิทธิมนุษยชน” เน้นระบบสุขภาพที่ยึดบุคคลเป็นสำคัญที่มีความเข้มแข็ง เพื่อการดูแลสุขภาพที่ดี และเพื่อการสร้างสังคมให้มีความมั่นคง มีเศรษฐกิจที่ดี

ระบบสุขภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญของสังคมที่มีสุขภาพดีและมีความเท่าเทียม เมื่อพยาบาลเชื่อว่าสุขภาพเป็นสิทธิมนุษยชน พยาบาลจึงต้องลงมือทำและรับผิดชอบทำให้การเข้าถึงระบบสุขภาพเป็นไปได้จริง สิทธิของการมีสุขภาพดีเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่รัฐบาลของหลายประเทศนำมาใช้สร้างความมั่นคงให้

เกิดขึ้น โดยภาคส่วนด้านสุขภาพให้การดูแลที่ดีที่สุดต่อบุคคล ประชาชน และชุมชนโดยรวม การมีบริการสุขภาพถ้วนหน้าเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของหลายประเทศ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีมาตรฐาน เหมาะสม อย่างเท่าเทียมกัน การมีสิทธิมนุษยชนด้านสุขภาพ หมายถึง ไม่ว่าบุคคลอาศัยอยู่ ณ ที่แห่งใด บุคคลนั้นควรได้รับบริการสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นของบุคคลได้ตลอดเวลา

ระบบสุขภาพที่มีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานของสิทธิในการมีสุขภาพที่ดี มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ

1. การบริการสุขภาพที่เข้าถึงได้ง่าย มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง
2. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีธรรมาภิบาล และให้บริการภายใต้กฎระเบียบ มีการให้ขวัญกำลังใจที่เหมาะสม มีการพัฒนากรอบนโยบายเชิงกลยุทธ์อยู่เสมอ
3. การจัดการงบประมาณการบริการด้านสุขภาพอย่างเพียงพอ มีระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม
4. บุคลากรสุขภาพมีสมรรถนะ มีความรับผิดชอบ มีจำนวนการผลิตบุคลากรอย่างพอเพียง มีประสิทธิภาพ และกระจายทุกพื้นที่
5. สารสนเทศด้านสุขภาพ มีการผลิต การวิเคราะห์ข้อมูล และการเผยแพร่สู่สังคม มีความน่าเชื่อถือและทันสมัย
6. ผลผลิตทางการแพทย์ วัคซีน และเทคโนโลยี มีคุณภาพเชื่อถือได้ และบุคคลสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม

การมุ่งเน้นหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชนด้านสุขภาพของทุกคนไม่ว่าจะยากจนหรือมั่งมี พยาบาลวิชาชีพ มีปรัชญาการปฏิบัติงานในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการดูแลรักษาผู้ป่วยแบบเฉียบพลันหรือแบบเรื้อรัง รวมถึงสิ่งแวดล้อม การสุขภาพิบาล อาหาร และที่อยู่อาศัย ควรได้รับการสนับสนุนให้ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ คือ มิติประชากร มิติการบริการสุขภาพ และมิติงบประมาณ การสนับสนุนในการจัดระบบบริการสุขภาพ มีหลักการดังนี้

1. มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และกระบวนการ มีระบบการพยาบาลที่มีความโปร่งใส ปราศจากการแปลกแยก
2. ความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่แปลกแยกในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล เป็นชนกลุ่มน้อยหรือยากจน อยู่ในกลุ่มเสี่ยง สตรี เด็กหรือผู้ทุพพลภาพและผู้สูงอายุ

3. คำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของผู้รับบริการ
4. การบริการสุขภาพ ครอบคลุมทั้งต่อบุคคล และชุมชน ในด้านการรักษา การดูแล และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
5. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องแนวปฏิบัติทางการบริการสุขภาพที่มีมาตรฐาน และมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเหมาะสม
6. คุณภาพการบริการสุขภาพที่ดี บุคคลสามารถเข้าถึงการรักษาที่เหมาะสม จากระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพที่ดี

พยาบาลกับการพัฒนาคุณภาพการจักระบบการพยาบาล มีดังนี้

1. พยาบาลมีภาวะผู้นำ และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และนโยบายในสถานบริการสุขภาพ
2. อัตรากำลังของพยาบาล ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมของจำนวนพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล หรือบุคลากรอื่นๆ ทางกรพยาบาล และผู้ป่วย
3. การศึกษาของพยาบาล ควรมีมาตรฐานขั้นต่ำในระดับปริญญาบัณฑิต
4. สารสนเทศหรือข้อมูลข่าวสาร พยาบาลควรมีการใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้ป่วย ลดความคาดเคลื่อนในการบันทึกด้วยการเขียน
5. การดูแลแบบสหวิชาชีพ เพื่อเพิ่มคุณภาพและลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา
6. การวิจัยทางการพยาบาล เพื่อให้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และพัฒนาวิชาชีพ
7. สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงาน ให้มีบุคลากร สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
8. ความก้าวหน้าของวิชาชีพ จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

พยาบาลกับการให้บริการสุขภาพที่เน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง เช่น

1. การทำให้บุคคล ครอบครัว และชุมชนมีความรู้ความสามารถด้านสุขภาพ โดยมีกลยุทธ์ในการเข้าร่วมการตัดสินใจวางแผนการจัดบริการสุขภาพ ให้สามารถดูแลสุขภาพตนเองและสุขภาพชุมชน

2. องค์กรการบริการสุขภาพ มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนความต้องการของประชาชน บูรณาการการดูแล เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของทีมสหวิชาชีพ และสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลระหว่างผู้ป่วย ครอบครัว และผู้ให้บริการสุขภาพ และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ทันสมัยอย่างมีคุณภาพ

3. การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางสุขภาพ ในการดูแล โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยึดมั่น ทุ่มเทการให้บริการอย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย และมีจริยธรรม

4. สร้างนโยบายที่สนับสนุนระบบบริการสุขภาพ ส่งเสริมพฤติกรรมการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม พัฒนาแนวทางการติดตาม การจัดทำรายงานการให้บริการสุขภาพและผลลัพธ์ของผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ

พยาบาลควรใส่ใจสิทธิในการมีสุขภาพที่ดี โดยให้การดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม เพราะมีหลักฐานเชิงประจักษ์อ้างอิงอย่างชัดเจน เป็นคุณประโยชน์ต่อบุคคลทุกคน และเป็นสิ่งที่กำหนดในกฎหมาย พยาบาลเป็นผู้ที่สามารถช่วยให้เรื่องนี้ประสบผลสำเร็จได้ ด้วยการปฏิบัติงานในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกับบุคคล ชุมชน ผู้กำกับนโยบาย รัฐบาล และบุคลากรทุกวิชาชีพ

